

TĖVIŠKĖS

AIDAI

Nr 5 (1647) 1989 m. vasario mėn. 14 d.

XXXIV METAI

Melbourne

Lyga ragina Sąjūdį nedalyvauti sovietiniuose rinkimuose

(Vilnius, 1989 m. sausio 6 d. LIC) Lietuvos Laisvės lyga gruodžio 30 d. paskelbė viešai laišką Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžiui. Lyga ragina Sąjūdį nedalyvauti rinkimuose į Lietuvos ir TSRS Aukščiausios tarybas, pareikšdama įsitikinimą, kad balsavimo rezultatai bus suklastoti. Kaip žinia, bent 22 sąjūdiečiai kandiduoja į naująją TSRS Aukščiausiąją tarybą.

Štai to laiško tekstas: pastaraisiais mėnesiais kai kuriuos reiškinius išdrįsime pavadinti tikraisiais vardais. Po pusės šimtmečio jau ne pogrindžio spaudoje, o viešai tiesiogiai įvardiname 1940 metų įvykius. Tą vasarą nebuvo Lietuvoje jokios liaudies revoliucijos, tik rusų kariuomenės įvykdyta okupacija ir politinis farsas rugpjūčio 3 d., įforminęs Lietuvos inkorporaciją į Tarybų Sąjungą, vadinamos Rusijos imperijos sudėtyje.

Labai keista, kad okupacinės administracijos reakcija visiems gerai žinoma, tačiau propagandos iki šiol jūžliai neigiama tiesa tapo žymiai lankstesnė. Ne tik atėjūnų talkininkai, bet ir patys „išlaisvintojai“ pavadinti okupantais, reaguoja visiškai kitaip, negu prieš pusmetį. Kodėl? Greičiausia todėl, kad lietuviai, gavę teisę viešai pasakyti dalį tiesos apie okupacinės valdžios vykdytą dvasinį—fizinį jo tautos genocidą, pajuto viltį kad grandinės, pririšusios Lietuvą prie Rusijos, surūdys ir nutrūks be jokios kovos.

O gal hitlerinė ir stalininė prievarta palaužė lietuvių, privertė jį susitaikyti su vergo dalia? Ne paslaptis, kad Stalino užaugintoji naujoji Lietuvos buržuazija bei okupacinio teroro sulaužytas superproletariatas dar vakar nepajėgė suvokti į kokią politinę ir dorovinę būklę ją įstūmė „staigus gamybinių jėgų, gamybinių santykių vystymasis tarybinėmis sąlygomis“. Šiandien, jau suvokę savo padėtį, jie vis dėlto nebedrįsta be vyresnio brolio leidimo nusiplėšti mankurto kepurės.

Toks tautos neryžtingumas suteikia staliniečiams jėgų pereiti į kontrpuolimą. Tautos laimei, rugsėjo 28 d. jie gerokai persistengė, pralaimėjo stambų mūšį, parodė visiems kas yra kas. Keletas naujųjų Lietuvos feodalų už žymias taktines klaidas turėjo savo vietą prie administracijos vairo užleisti lankstesniems. Šie, laikinai paslėpę bananus užantyje, šypsodamiesi užpylė naivumo nestokojančią tautos dalį nauja demagogijos banga. Naujoji staliniečių taktika visus

suglumino, kitus įbaugino. Kaip visišką nesusigaudymą politinėje situacijoje reikia vertinti tautos simbolio atidavimą staliniečiams. Mūsų trispalvė, sugėrusi tiek ašarų, kraujo ir simbolizuojanti mūsų laisvę ir nepriklausomybę, gruodžio 16 suplevėsavė virš KGB rūmų.

Girdėti, kad tautinių simbolių praradimas dalį mūsų inteligentų prablaivino. Rožinės vasaros iliuzijas išblaškė vėlyvojo rudens realybė. Džiaugiamės, kad dauguma Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio narių jau supranta, jog naujosios LTSR Konstitucijos „svarstymas“ peršamas mūsų tautai kaip nauja politinė komedija, siekiant vienintelio tikslo — užliūliuoti tautą iliuzijomis, kad nusižemintusi, eidama modifikuotos totalitarinės sistemos keliu, ji gaus iš Kremliaus dovaną į laisvą ir

nepriklausomą gyvenimą.

Lietuvos Laisvės lyga kviečia Sąjūdį netalkininkauti Kremliai skleidžiant rafinuotąjį melą, bet padėti tautai susivokti dramatiškoje politinėje Lietuvos situacijoje. Atrodo, kad kai kurie sąjūdiečiai dar tebetiki, jog dalyvaudami būsimajam balsavimo farse (rinkimų tarybinėje Lietuvoje niekada nebuvo), jie pasitarnaus savo tautai. Būkime realistai. Staliniečiai turi pakankamai daug prityrusių balsavimo rezultatų klastojimo specialistų. Ar galima suorganizuoti demokratinis rinkimus aneksuotoje teritorijoje, kur galioja metropolijos įstatymai ir visam pasauliui gerai žinoma tarybinė balsavimo praktika? Mūsų įsitikinimu, dalyvaudamas balsavime, Sąjūdis klaidina viešąją pasaulio opinią ir rizikuos būti sukompromituotas lietuvių tautos akyse.

Lietuvos Laisvės lyga

VLIKO ir TAUTOS FONDO ŽODIS VASARIO 16 PROGA

Brangūs Lietuviai,

Artėjant Vasario šešioliktajai, kurią šiemet minėsime Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 71-ąsias metines, mūsų visų žvilgsnis krypta į Tėvynę.

Prisimename sunkius pirmuosius Lietuvos žingsnius į Nepriklausomą gyvenimą. Atiduodame pagarbą didžiojo ryžto asmenims, išvedusiems Lietuvą į pasaulio laisvųjų tautų šeimą. Susikaupe lenkiame galvas kritusiems kovose už Lietuvos teisę būti laisvu savo žemėje.

Džiaugiamės okupuotoje Lietuvoje vykstančiu tautiniu atgimimu, laisvėjimo pažanga ir didžiuojamės Jūsų pasiektais

ir siekiamais laimėjimais. Jūs niekada nebuvote vieni ir nebūsate ateityje. Mes visada Jums padėsime!

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas ir Tautos Fondas, šios reikšmingos sukakties išvakarėse, nuoširdžiai dėkoja visiems jų darbo rėmėjams ir kviečia visus laisvojo pasaulio lietuvius dar stipriau jungtis į ištvėringą laisvinimo žygį ir daugiau aukoti, kai tėvynėje vyksta tokie laisvėjimo reiškiniai.

Visų mūsų tikslas visada lieka tas pats - Nepriklausoma Lietuva!

Dr. K. Bobelis VLIKO Valdybos pirm.
Juozas Giedraitis Tautos Fondo Valdybos pirm.

Prieš 100 metų, t.y. 1888 metais, dr. Jonas Basanavičius su žmona Bulgarijoje.

Vasario 16-tajai

Mūsų brangios šventės, Vasario 16-tosios dienos proga sveikiname Australijos ir viso pasaulio lietuvius linkėdami asmenišką sėkmę jūsų darbuose ir didesnio visų mūsų ryžto Lietuvos nepriklausomybės atstatymui.

1918 m. vasario 16-tą dieną pasėta sėkla, kaip želmenys nutirpus žiemos sniegui, išleido Lietuvai nepriklausomybės reikalaujančius daigus. Minios mūsų brolių ir sesių, lyg ištroškusios šviežaus oro, pasipylė Vilniaus, Kauno ir kitų Lietuvos miestų gatvėmis, skelbdamos tautos atgimimą, reikalaujamos patiem lietuviams tvarkyti savo krašto politinį, kultūrinį ir ūkinį gyvenimą. Vieningas lietuvių tautos šauksmas buvo išgirstas ir šiandien jau plevesuoja mūsų trispalvė Gedimino pilyje, laisvai giedamas tautos himnas, lietuvių kalba grįžo į jai prideramą vietą - tapo Lietuvos valstybine kalba.

Mes gyvenantieji už Lietuvos ribų, turime remti mūsų brolių ir sesių tolimesnes pastangas pilnam Lietuvos nepriklausomybės atstatymui. Būkime vieningi! Nežiūrėdami savų, skirtingų, nuomonių, junkimės kartu su visa bendruomene. Skelbkime ir rodykime pasauliui mūsų tėvynei Lietuvai uždėtas okupacijos grandines. Apgalvotai remkime Lietuvos laisvinimo darbą. Gausiai dalyvaukime Vasario 16-tosios dienos minėjimuose. Šios šventės proga, savo auka paremkime lietuvių bendruomenės pastangas - telkti pagelbą Lietuvai.

Tegul Vasario 16-toji diena mums primena, kad mes turim teisę ir teisėtai reikalaujame nepriklausomybės Lietuvai, laisvės savo tautai!

ALB Krašto Valdyba

Laisvės Lyga ir besisteigianti Demokratų partija rengia minėjimą Vilniuje

(New Yorkas, 1988 gruodžio 30. LIC) Lietuvių informacijos centrą pasiekė bendras Lietuvos Laisvės lygos ir Lietuvos Demokratų partijos sukūrimo darbo grupės atsišaukimas. Pateikiame jo pilną tekstą.

Tautiečiai, mūsų bičiuliai, 1939 m. rugpjūčio 23 d. Hitlerio ir Stalino įgaliotiniai Ribentropas ir Molotovas pasirašė formalų Rytų Europos pasidalijimo dokumentą. Tų pačių metų rugsėjo 28 d. Stalinas išsiderėjo iš Hitlerio Lietuvą, išskyrus siaurą Suvalkijos ruožą kairiajame Šešupės krante. Pasinaudojęs Hitlerio užimtumu, Stalinas 1940 m. birželio 15 d. okupavo ir Hitleriui pažadėtą Suvalkiją. 1941 m. sausio 10 d. Stalinas buvo priverstas sumokėti Hitleriui už lietuviškąjį grobį 7.500.000 aukso dolerių. Dviejų imperialistų įvykdytom Lietuvos respublikos teritorijos dalybų metinėms paminėti, kviečiame visus Lietuvos gyventojus 1989 m. sausio 10 d. 18 val. susirinkti į Vilniaus Gedimino aikštę.

Lietuvos Laisvės lyga
Lietuvos Demokratų partijos
sukūrimo darbo grupė

„Varpo“ šimtmetis

Bronius Kviklys

Mūsų specialus bendradarbis
Čikagoje

Nors lietuvių rašytinės literatūros amžius siekia 441 metus, bet tautiškai sąmoningos periodikos amžius žymiai mažesnis. 1983 m. minėjome „Aušros“ šimtmetį, ir išėivijoje minėjome prasmingai — Jono Dainausko ir velionės Alicijos Rugytės dėka, dviem didžiuliais tomiais išleidome visus 1883—1886 m. „Aušros“ numerius, suruošėme minėjimus, draudžiamos spaudos kilnojama paroda ir kt.

Bet štai artėja ir jau beveik rankomis pasiekiamą kita labai svarbi sukaktis — 1989 metų sausio mėnesį sueina lygiai šimtas metų, kai buvo pradėtas leisti kitas labai svarbus laikraštis — „Varpas“. Jis gimė sustojus „Aušrai“. JAV leidžiamas „Lietuvių balsas“ ir Tilžėje išeinanti „Sviesa“ (1887—1888) neįstengė suburti didesnį skaičių ano meto rašto žmonių ir tik labai mažas jų egzempliorių skaičius pasiekdavo Lietuvą.

Truputis apie „Varpo“ genezę. Turime po ranka mūsų archyve saugomą labai retą „Varpo“ patį pirmąjį numerį. Tačiau net baisu jį vartyti — prieš šimtmetį išleistas laikraštis vos gyvas, kiekvienas paėmimas į rankas jį naikina. Jo leidėjais-iniciatoriais pasirašo: j.g. (Jonas Gaidamavičius), V. Kapsas (Vincas Kudirka), Antanas Valys, Jonas L...ys. Įžanginį žodį antrašte „Naujas laikraštis“ parašė minėtas j.g. Ištrauka: „Pradėjome išduoti laikraštį prie mažų pėkų, prie menku turtu, bet turėdami didelę viltį, kad skaitlius musu sądarbininku greit padidins, kad musu darbas ne liks tuszczui, bet ras atsizsaurkimą tarp visu Lietuviu, troksztancziu Lietuveys buti ir tėvynei tarnauti.“

Įžanginį rašinį seka V. Kapsa eilėraščių „Varpas“, kurio tekste išskirtinai minėtinai refreno žodžiai: „kelkite, kelkite, kelkite, kelkite“.

„Varpą“ mes dažnai vadiname „Kudirkos Varpu“. Ir tikrai šio vyro reikšmė laikraščio leidime bei redagavime nepaprastai didelė, bet jo leidimas — ne vieno Kudirkos nuopelnas. Laikraštį leisti sumanė lietuvių studentų draugija Varšuvoje 1988 m. pradžioje. Tada jos pirmininku buvo medicinos studentas Jonas Gaidys-Gaidamavičius. Jis parinkęs leidinio pavadinimą ir redagavęs pirmuosius numerius. V. Kudirka atsiųsdavęs kiekvienam numeriui tik po eilėraščių ir tik nuo 7 numerio pasirodė jo straipsniai. J. Gaidžio bute Kudirka ir gyvenęs. Tačiau įsitraukęs į darbą, V. Kudirka begalo intensyviai dirbo apie 10—11 metų. J. Tumas-Vaižgantas apie jį rašė: „Jis buvo mums pirmtinis šviesos ir susipratimo šaltinis, pirmas movens į kultūros darbą ir tautos organizavimą. Vienuoliką metų Kudirka stovėjo tautos ir tėvynės sargyboje, o mirė grauždamasis, kad per vėlai susiprato ir neilgai gavo Lietuvai patarnauti. V. Kudirkai mirus, 1899 m. „Varpo“ 6 numeryje jam skirtame

nekrologe rašoma: „Gyvenimas Varpo nuo pat pradžių taip arti buvo susirišęs su Vinco gyvenimu, kad rodės juodu viens be kito gyventi nebūtų galėję“.

„Varpas“ buvo leidžiamas ištisus 17 metų. Net Kudirkos mirtis jo nesustabdė, nes jau buvo atsiradę naujų pajėgų jo leidimą tęsti. Jo turinys beveik su kiekvienu numeriu buvo įdomesnis. V. Kudirka savo ugniniais rašiniiais paliesdavo opiausius lietuvių reikalus. Dar ir šiandieną įdomus ir naudingas jo vedamas ir prirašomas „Tėvynės varpų“ skyrius. „Varpas“ visą laiką šaukė lietuvius atgimti, kovoti už tautos laisvę, vienyti, vengti kivirčių. V. Kudirka aštria publicisto plunksna smerkia išdavikus, skundikus, pataikautojus rusų valdžiai, nesąžiningus pareigūnus. Tikėjimo ir sąžinės laisvės dalykuose jis buvo didžiausias tolerantas. Nežiūrint to, kad dėl savo liberalių pažiūrų Kudirka buvo kai kurių dvasininkų nemėgiamas, jis karščiausiai gynė katalikų tikėjimą nuo valdžios persekiojimų, kovojo už tikybos dalyko dėstymą mokyklose lietuvių kalba.

„Varpas“, pasitelkęs bendradarbių Joną Jablonskį, pertvarkė rašybą, ją sulietuvindamas ir išmesdamas iš jos lenkiškus sz, cz, w ir kitus ženklus, pakeisdamas juos š, č, v.

„Varpas“ sukaupe didelį bendradarbių ir redakcijos darbuotojų skaičių, kuris siekė 150 asmenų. Išskirtinai minėtini: dr. K. Grinius, P. Višinskis, J. Basanavičius, J. Šliupas, J. Kriaučiūnas, J. Bagdonas, M. Jankus, P. Matulaitis, Pr. Mašiotas, J. Kaukas, A. Smetona, Šatrijos Ragana, J. Staugaitis, M. Šikšnys, P. Vileišis, E. Volteris, J. Žemaitė, kng. Gediminas Beržanskis-Klausutis, M. Čepas, J. Biliūnas, J. Bielinis, A. Janulaitis, F. Bortkevičienė, M. Davainis-Silvestravičius, A. Kriščiukaitis, M. Lozoraitis, G. Petkevičaitė-Bitė, S. Pšibiliauskaitė-Lazdynų Pelėda, J. Baltrušaitis, V. Palukaitis...

V. Kudirka prisimintinas ir todėl, kad parašė ir „Varpo“ 6 numeryje 1898 m. paskelbė „tautiškos giesmės“ „Lietuva tėvynė mūsų“ žodžius ir melodiją, kuri ilgainiui virto Lietuvos himnu. Šis himnas gražiai atitiko lietuvių siekius bei dvasią. Ir šiandien yra giedamas ne tik išėivijoje, bet ir masinių susirinkimų metu okup. Lietuvoje.

Tiek V. Kudirka, tiek kiti „Varpo“ redaktoriai buvo rusų administracijos bei žandarų persekiojami. Tačiau nemažus laikraščio kiekius per Prūsijos—Rusijos sieną pernešdavo ir Lietuvoje platino knygnešiai, kurių didelė dalis

susilaukė šurpuso likimo. „Varpo“ leidykla išleido ir nemažą kiekį lietuviškų knygų, o taip pat ilgus metus leido „Ūkininką“.

Didelį darbą atliko Amerikos lietuviai (Tėvynės mylėtojų draugija), 1909 m. išleidę šešiais tomiais J. Gabrio redaguotus V. Kudirkos raštus. Jie taip pat leido atskirais leidiniais įdomesnius vertimus..

„Varpas“ daugiau ar mažiau periodiškai buvo leidžiamas 1913—1914, 1920—1921. 1924 m. dvidešimtpenkmėčio proga buvo išleistas labai įdomus „Varpo“ Jubiliejinis numeris (211 psl.). Tuo metu dar gyvenusių apie 20 varpininkų pateikė savo prisiminimus, kurie dabar yra labai reikšminga dokumentinė medžiaga.

„Varpas“ dar buvo periodiškai leidžiamas 1931—1932 ir 1939—1940 m. Kaune. 1946—1949 m. vėl atgimė „Varpas“, spausdinamas rotatorium. Nuo 1953 m. Varpininkų filisteriai vėl leidžia jį JAV. Nuo 1965 m. „Varpas“ pasirodo kasmet, kaip stambus (apie 200 psl.) žurnalas, teisininko Antano Kučo sumanias redaguojamas.

Kyla šiandieną klausimas, kaip mes „Varpo“ šimtmetį paminėsime? Okupuotoje Lietuvoje persitvarkymo sąlygomis jau paskelbta apie V. Kudirką keletas rašinių. Ruošiamasi išleisti V. Kudirkos raštus, įskaitant ir antirusiškus kūrinius. V. Kudirkos vardu būsiančios pavadintos kai kurios institucijos, ruošiami minėjimai.

O išėivijoje? Buvo kilęs sumanymas perspausdinti visus 17 metų „Varpo“ numerius, tačiau tos idėjos autoriai (Lietuvos istorijos draugija), atrodo, nesiryžta imtis šio darbo. Vydūno Jaunimo fondas jau spausdina Al. Merklio knygą apie V. Kudirką. Rašytojas A. Kairys parašė ir jau išleido 240 psl. romaną „Nemarioji giesmė“ apie V. Kudirką. A. Kučys redaguoja „Varpo“ jubiliejinį numerį. Atrodo, kad bus ir kitų pagirtinų pastangų. Lauksime!

Katalikų laikraštis Lietuvoje

Pagal Vakarus pasiekusias informacijas, artimiausiu laiku Lietuvoje pasirodys oficialiai leidžiamas katalikų laikraštis — „Katalikų Pasaulis“. Jo pirmas numeris jau esąs atiduotas spaudai ir bus išleistas vasario 5-os dienos data. Apie 30-ies puslapių laikraštį numatoma spausdinti kas dvi savaites. Valdžia leidusi katalikų laikraštį spausdinti šimto tūkstančio egzempliorių tiražu; bet popieriaus davė tikslai 20-ies tūkstančių egzempliorių atspausdinimui. Taigi, pačiai redakcijai teks pasirūpinti surasti popieriaus, jei norės atspausdinti kitus 80 tūkstančių egzempliorių. Pagal turimas informacijas, laikraščio „Katalikų Pasaulis“ vyriausiuoju redaktorium yra kun. Vaclovas Aliulis, jo pavaduotoju — Panevėžio vyskupijos kunigas Virgininus Veilentas. Redakcijos nariais yra keli kiti kunigai ir pasauliečiai. Redakcija yra laikinai įsikūrusi Vilniaus arkivyskupijos kurijos dabartinėse patalpose. LRTV

Published by Dr Pranas Dauknyš
18 Henry St. Kensington 3031.
President of the Lithuanian
Catholic Federation

Religiniam gyvenime

Lietuvoje 150 parapijų neturi savo kunigo

Statistiniai duomenys apie kunigus Lietuvoje rodo, kad praėjusiais metais naujai įšventinti 27 kunigai vos teuzpildė tais pačiais metais mirusių kunigų paliktas vietas. Tuo būdu per pokario dešimtmečius išaugęs savo kunigo neturinčių parapijų skaičius taip ir nesumažėjo. Dar ir dabar, nepaisant padidinto, bet nepanaikinto seminarijos auklėtinių limito, taip pat nepaisant 88 metais padidėjusio naujai įšventintų kunigų skaičiaus, Lietuvoje daugiau kaip 150 parapijų neturi savo kunigo ir yra aptarnaujamos iš kitur atvykstančių kunigų. Atsiradusios spragos galės būti užpildytos tik tuomet, kai vienintelės Lietuvoje veikiančios Kauno Kunigų seminarijos durys plačiai atsivers visiems doriems jaunuoliams, kurie nori būti kunigais.

Bažnyčia Palaimintajam Jurgiui Matulaičiui

Pagal gautą iš Lietuvos informaciją, sąjunginė Religijų reikalų taryba Maskvoje pranešė, kad yra užregistruota nauja Vilniaus mikrorajono katalikų religinė bendruomenė ir kad jai duotas leidimas statydintis bažnyčią, pašvęstą Palaimintajam Jurgiui Matulaičiui. Ji turėtų būti statoma Justiniškių ir Rygos gatvių sankryžoje, tačiau dėl mums nežinomų priežasčių Vilniaus miesto Vykdamosis komitetas dar delsia duoti Bažnyčios vadovybės pageidaujamą sklypą naujo maldos namo statybai. Sostinės tikintieji viliasi, jog sklypo perdavimu delsimas nereiškia, kad valdžia norėtų sutrukdyti šventovės statybą, kuriai jau yra gautas leidimas.

Lietuvoje atsikūrė Ateitininkų sąjunga

Iš Lietuvos gauta informacija, kad Tėvynėje atsikūrusios Ateitininkų sąjungos laikinuoju vadovu išrinktas dr. Rastenis. Pirmasis sąjungos suvažiavimas turėtų įvykti šių metų gegužės mėnesio viduryje — per Sekmines. Suvažiavimo vieta dar nenustatyta. Studentų ir moksleivių „Ateities“ sąjungos atgaivinimo susirinkimas įvyko sausio 7 d. Dailininkų sąjungos salėje Vilniuje.

Sventasis Raštas į Lietuvą ir Latviją

Kestono kolegijos Didžiojoje Britanijoje biuletenis informuoja, kad sausio mėnesį Latviją turėtų pasiekti antra Šventojo Rašto siunta — apie 30 tūkstančių Senojo Testamento egzempliorių. Tai Vatikano dovana Latvijos katalikų Bažnyčios vadovybei Rygoje. Biuletenis atkreipia dėmesį, kad praėjusių metų lapkričio mėnesį į Latviją buvo pasiųsti aštuoni konteineriai su 29 tūkstančiais Senojo Testamento egzempliorių ir 60 tūkstančių — Naujojo. Šias Vatikano į Latviją pasiųstas Šventraščio knygas išspausdino Belgijos katalikų leidykla „Gyvenimas su Dievu“. Kestono kolegijos biuletenis taip pat primena, kad Sovietų Sąjungos ambasada Vienoje davė leidimą austrų vyskupui Kar Berg pasiųsti į Lietuvą 150 tūkstančių Naujojo Testamento egzempliorių, o taip pat po 12 religinio turinio knygų kiekvienam Lietuvos kunigui ir penkis tūkstančius teologinių veikalų Kauno Kunigų seminarijos bibliotekai su sąlyga, rašo Kestono biuletenis, kad knygos būtų grynai teologinio pobūdžio, be jokių politinių ar teologinių—politinių užuominų.

LRTV

TEVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Kazys Mleidažys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$25. Kituose kraštuose \$30. Atskiras numeris 50c. Skelbimai už skilties vieną cm — \$1.50. Nuolatiniam skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nužiūra.

Susirinkimas Kalnų parke Vilniuje

Užsienio spaudos agentūrų žiniomis, apie penkiasdešimt tūkstančių žmonių sausio mėn. 10 d. pavakarė dalyvavo Kalnų parke įvykusiame mitinge Vilniuje, kurį surengė Lietuvos Laisvės lyga ir Demokratų partija, protestuojant prieš Hitlerio ir Stalino susitarimus, kuriais buvo sužlugdyta Nepriklausoma Lietuvos valstybė. Mitinge kalbėję asmenys reikalavo, kad nacijų ir sovietų slaptieji susitarimai būtų atšaukti, kad sovietų kariuomenė būtų atitraukta iš Lietuvos ir kitų Pabaltijo kraštų. Kai kurie kalbėtojai pasisakė prieš Lietuvos jaunimo karinės tarnybos atlikimą Raudonojoje armijoje. Spaudos agentūrų žiniomis, tarp kalbėtojų Kalnų parke buvo ir Lietuvos Laisvės lyderis Antanas Terleckas, Lietuvos Helsinkio grupės narys Vytautas Bogušis, Lietuvos Demokratų partijos ir neseniai įsisteigusios Lietuvos jaunimo tautinės sąjungos atstovai. Mitingui surengti Vilniaus miesto administracija davė atitinkamą leidimą, valdžia net parūpinusi garsiakalbius kalbėtojams. Milicija mitingo nesutrukdė. Buvo vienbalsiai priimta rezoliucija Jungtinių Tautų organizacijos Dekolonizacijos komitetui, protestuojant prieš tebesitęsiantį trijų Pabaltijo kraštų kolonizavimą ir kviečiant Jungtinių Tautų organizaciją trijų Pabaltijo kraštų okupacijos likvidavimo klausimą įrašyti į Generalinės asamblėjos darbotvarkę.

Rezoliucijoje primenama, kad Sovietų Sąjungos ir Vokietijos Reicho Maskvoje pasirašytais slaptais protokolais buvo baigtos Lietuvos respublikos – Tautų Sąjungos narės – teritorijos dalybos ir galutinai įvykdytas nepriklausomos Lietuvos inkorporavimas į Sovietų Sąjungą. Praėjo beveik pusė amžiaus nuo tų įvykių, pažymima rezoliucijoje, bet TSRS administracija, nepaisydama lietuvių tautos kovos už laisvę ir

nepriklausomybę, lieka ištikima savo pirmtakų idėjoms. Mes ir toliau esame pavergti, pažymima rezoliucijoje. Lietuvos respublikos teritorijoje toliau laikomos gausios TSRS ginkluotosios pajėgos. Protestuodami prieš tebesitęsiančią trijų Pabaltijo valstybių kolonizaciją, rašoma rezoliucijoje, mes, šio mitingo dalyviai, kreipiamės į Suvienytų Tautų organizacijos Dekolonizacijos komisiją ir į pasaulio visuomenę, atkreipdami jų dėmesį į šį grubų tautų gyvybinių teisių pažeidimą. Prašome įtraukti į būsimosios Suvienytų Tautų organizacijos Generalinės asamblėjos dienotvarkę Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacijos likvidavimo klausimą. Spaudos

agentūros rašo, kad mitingo dalyviai perskaitytą rezoliucijos tekstą priėmė ilgais plojimais.

Apie Vilniuje įvykusį mitingą už sovietų ir nacių sandėrio atšaukimą šiandien pranešė kai kurie didieji amerikiečių ir Vakarų Europos laikraščiai. Amerikiečių dienraštis The Washington Post informaciją pristato stambia antrašte: 50 tūkstančių lietuvių reikalauja pilnos nepriklausomybės. Laikraščiai pateikia mitinge priimtos rezoliucijos pagrindines mintis, pasakytų kalbų ištraukas. Spauda pažymi, kad kai kurie kalbėtojai paragino lietuvius susilaikyti nuo dalyvavimo kovo 26 d. įvyksiančiuose liaudies deputatų į TSRS kongresą rinkimuose.

LRTV

Sąjūdiečiai kandidatuos į LTSR ir TSRS tarybas

Sausio viduryje įvyks rinkimai užpildyti kelias LTSR AT vakuojančias vietas. Bent trys sąjūdiečiai kandiduoja: Vytautas Landsbergis (Vievėje), Kazimieras Motieka (Raseiniuose) ir Zigmas Vaišvila (Šiauliuose).

Iki sausio 24 d. kolektyvai gali kelti kandidatus į daugiakandidatinius TSRS Aukščiausios Tarybos rinkimus, kurie įvyks kovo 26 d. Pasak Sąjūdžio Seimo Tarybos nario Mečio Laurinkaus, iki šiol jau 22 sąjūdiečiai iškelti į kandidatus. Lietuvai naujoje TSRS AT skiriama 42 vietos.

Pagal rinkimines taisykles, organizacijos, kurios neturi visasąjunginio statuso negali iškelti kandidatų į TSRS AT. Tačiau, kaip pažymėjo Laurinkaus, tai nepakenks sąjūdiečiams, nes juos siūlo ne Sąjūdis, o vietiniai rinkėjų kolektyvai.

Sąjūdžio leidinyje „Atgimimas“ (1988 gruodžio 16, nr. 11) Sąjūdžio koordinacinės grupės rinkimams remti atstovė Angonita Rupšytė

aiškina, kad „pagrindinis mūsų uždavinys yra pasiekti, kad Sąjūdžio žmonės dalyvautų visų rinkiminių apygardų darbe, ypač parengiamojoje dalyje...kai susirinkimų metu bus keliami kandidatai į deputatus. Stengsimės, kad žmonėse, įstaigose ir organizacijose, priklausančiose vienai apygardai, būtų balsuojama už tuos pačius žmones“. Toliau, Rupšytė sako, kad apygardose bus įkurti rinkiminiai Sąjūdžio štabai, kurie „domėsis, kokia tvarka iškeliami kandidatai į deputatus, kaip veikia rinkiminės komisijos ir kt. Visos šios priemonės turi padėti pravesti rinkimus sąžiningai ir demokratiškai, kad būtų keliami patikimi žmonės, galintys dorai atstovauti Lietuvai aukščiausioje valdžios grandyje“.

Pasak Laurinkaus, šiuo metu sąjūdiečiai važinėja į susitikimus su rinkėjais. Kiekvienas kandidatas ruošia savo platformą. Taipogi, kandidatuojančioms sąjūdiečiams ruošama bendra platforma Sąjūdžio programos rėmuose. LIC

Kalinių gelbėjimo komitetas

Tremtyje tebėra buvęs Lietuvos partizanas Boleslovas Lizūnas, antrą kartą nuteistas apie '78-uosius metus. Dabar jis vėl kaltinamas tariamu banditizmu, nes būk tai nušovęs 16 žmonių. Pečeliūnas, betgi pastebėjo, kad anksčiau jis nebuvo teisiamas už banditizmą, ir nebuvo įrodyta, kad jis ką nors nušovęs. Kito kalinio - Gintaro Muzikevičiaus - likimas, anot Pečeliūno, labai panašus į Artūro Sakalausko. Jis irgi buvo terorizuojamas, skirtumas tik tas, kad nebuvo susišaudymo. Muzikevičius buvo įkalintas spec-psichiatrinėje o dabar esąs laikomas Permės lageryje, 35-oje politinių kalinių zonoje. Ten bandyta jį kaltinti šnipinėjimu, bet byla, anot Pečeliūno, „baltais siūlais susiūta“.

Kalinių gelbėjimo komitetas tremtiniu tebelaiiko ir kunigą Alfonsą Svarinską, Tikinčiųjų teisėm ginti katalikų komiteto narį-steigėją, kuris ne savo noru praėjusiais metais išvyko į Vakarų Vokietiją. Komitetas reikalauja, kad būtų atstatytas kunigo Svarinsko statusas ir kad jis galėtų be kliūčių sugrįžti į Lietuvą. LRTV

Suaugusiųjų krikštai Lietuvoje

Iš religinių sluoksnių Lietuvoje patiriama, kad krašte pastaruoju laiku pagausėjo suaugusiųjų krikštų. Nemažai žmonių, ypač jaunimas, nusivylę ateizmu, atsiveria religijai, suprasdami, kad religinės vertybės užpildo susidariusią gyvenimo tuštumą. Lietuvoje apskritai juntamas pagyvėjęs susidomėjimas krikščionyste. Su ja susiję klausimai yra vis dažniau aptariami įvairuose susirinkimuose, minėjimuose ir konferencijose. Per dešimtmecius patyrę ateistinę propagandą ir neobjektyvią informaciją apie religiją, žmonės dabar trokšta teisingiau susipažinti su krikščionyste ir jos vaidmeniu žmonijos gyvenime.

Juozas Mikštas

Ten, kur gimėm

Laimink, Viešpatie, tą šalį,
Ten, kur gimėm, kur užaugom,
Ten, kur alksniai, kur berželiai,
Mūsų palikimą saugo.

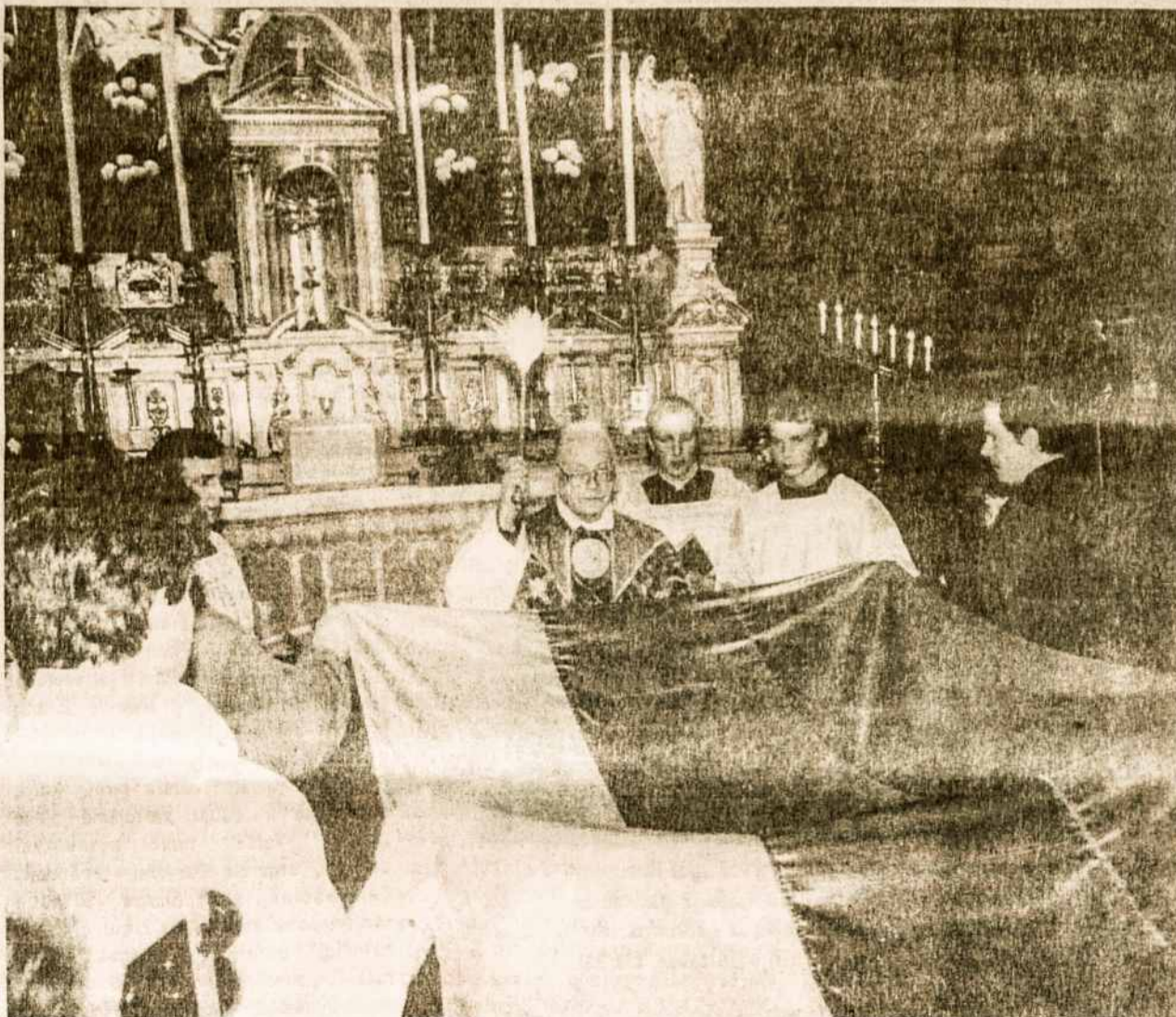
Laimink tėviškės bažnyčią,
Ten, kur gavom krikštą šventą,
Ir tėvelių seną gryčią,
Kur vaikystėje gyventa.

Laimink tuos laukus, tuos kaimus,
Kur jų duona mus maitino,
Ir nušluok visas nelaimes,
Kurios Lietuvą kankina.

Laimink tuos kapus senolių,
Amžiną šilų ošimą,
Ir tejungia mus tie toliai,
Skatindami atgimimą.

Viešpatie Dangaus ir Žemės,
Lietuvai būk gailėstingas;
Pragiedrės dangus aptemęs,
Smurto priespaudai ten dingus.

1989 m. Vasaris išėvijoje

Kauno katedroje šventinama tautinė vėliava, kuri buvo iškelta Karo muziejaus bokšte 1988.X.9 d.

Stebuklai Žagarėje

Jau trys šimtai metų Lietuvoje, ypatingai Žemaitijoje, garsėja stebukladarė **Barbora Umestauskaitė**, gyvenusi XVII a. kukliame Žagarės miestelyje. Tikinti liaudis plačiai kalba apie stebuklus, užtariant Barbora Umestauskaitei. Jų užregistruota virš keturių šimtų. Tai nėra antspauduoti dokumentai su gydytojų parašais, tik nuoširdūs, kupini dėkingumo patyrusių antgamtinę pagalbą asmenų pasakojimai, patvirtinti jų parašais. (Senosios Žagarės bažnyčios protokolų knyga su nemažai stebuklingų aprašymų dingo Antrojo pasaulinio karo metais. Liaudies pripažint stebuklingi pagijimai pasakojami iš lūpų į lūpas)

Dviejų kilometrų atstumu nuo Senosios Žagarės stovėjo tvirta Raktuvės pilis. Margis, Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Kęstučio karvedys, gindamas šiaurines Lietuvos sienas nuo Livonijos ordino, vienam iš savo karių, Kasčiuškai, pavedė pastatyti stiprią gynybinę pilį. Pats Margis apsisustojo Pilėnuose. Raktuvės pilis ne kartą buvo liudininkė kruvinių kovų tarp lietuvių ir livoniečių.

Lenkijos ir Lietuvos karalius Vladislovas Jogaila Raktuvės pilį padovanojo jos statytojui, o vėliau ją paveldėjo bajoras Umestauskas. Tapęs pilies šeimininku, bajoras Umestauskas netoli nuo pilies, ant kairiojo Svetės upelio kranto, pradėjo statyti Žagarės miestelį. Umestauskų giminė nuo seno buvo garsi didžiūnų giminė, kurios nariai iki XVI a. pabaigos ėjo įvairias valstybines pareigas. 1628 m. Umestauskų šeimoje gimė vienturtė dukra Barbora. Nėra žinių apie jos motiną, kuri anksti mirė, palikdama savo dukrą pamotei. Reikia tikėti ją buvus vietinių bajorų kilmės lietuvaitę, nes pagal padavimą Barbora laikoma vietinių gyventojų kilmės.

Antroji Umestauskos žmona buvo labai žiauri. Galima įsivaizduoti ką iškentėjo jaunutė Barbora despotiškos moters globoje. Atrodo, galima tvirtinti, kad tikroji Barbaros motina buvo labai religinga ir dar ankstyvoje vaikystėje spėjo savo

Iš „Kronikos“ archyvo

dukters sieloje įskiepyti pamaldumo daigus. Pagal senųjų žagariečių pasakojimus, kurie jiems buvo perduoti tėvų ir protėvių, Barbora dažnai lankė bažnyčią, o neretai net pusę kilometro keliais ėjo į ją, kur iki užsimiršimo, praradusi laiko nuovoką, meldavosi prieš tabernakulį. Be abejo, toks podukros gyvenimo stilius erzino kilmingos bajorienės išdidumą. Ji neapkentė jos ir įvairiausiais būdais sunkino kantrios ir tylios mergaitės gyvenimą. Būdama jautrios širdies, Barbora mylėjo vargšus ir ligonius, neretai užtardavo skriaudžiamus baudžiauninkus, juos šelpė. Manoma, kad Umestauskų dvare nebuvo užsiimama labdarybe ir savo geraširdiškumą Barbora reikėjo slėpti nuo tėvo, o ypatingai pamotės akių. Vos subrendusi jaunoji Barbora bandė išsiveržti iš palaido dvaro sūkurių.

Ieškodama ramybės ir Dievo artumos, ji įstojo į Benediktinių vienuolyną Rygoje. Šis jos žingsnis sukėlė didelę audrą Umestauskų

dvare. Barbora buvo vienintelė turtų paveldėtoja, ir tėvas greičiau būtų sutikęs išleisti ją, kad ir už vidutinio bajoro, negu matyti dukrą vienuolės rūbuose. Apie B. Umestauskaitės buvimą Rygos vienuolyne liudija vienuolyno archyvuose rastas pažymėjimas. Tačiau šis bandymas išsilaisvinti iš pasaulio varžtų Barbora nepavyko, netrukus jaunoji bajoraitė skaudančia širdimi turėjo grįžti į savo šeimą. Spėjama, kad tam galėjo būti dvi priežastys: nestipri sveikata ir nuolatinis tėvų prieššinimasis pasirinktam luomui. Umestauskų šeima nepasižymėjo krikščioniškų dorybių dvasia. Neaišku, kokiai didikų grupei jie priklausė — katalikiškai ar protestantiškai.

Niekada neišsiaiškinsime, kokie planai ir siekiai buvo jaunosios Barbaros, grįžus jai į pasaulį. Nėra abejonės, kad, būdama turtinga ir, kaip sako padavimas, labai graži, turėjo daug progų padaryti puikią karjerą pasaulyje. Neabejotinai turėjo slaptų ir viešų gerbėjų.

svajojusių susigiminiuoti su garsia didžiūnų šeima. Kiek ji turėjo pakelti bandymų ir sunkumų, lieka paslaptis. Neilgas buvo B. Umestauskaitės gyvenimas. Šviesus, tyras žybtelėjimas... ir viskas užgeso. 1648 m., būdama 20 m. amžiaus, B. Umestauskaitė, gindama savo garbę nuo nedoro tėvo kėslių, išsoko iš antro aukšto ir žuvo. Pasaulio akimis žiūrint — netikėta tragedija, tikėjimo žvilgsniu — heroizmas, apvainikuotas kankinystės šlove.

Senuose raštuose randame žinių, kad Barbaros kūnas buvo palaidotas Butlerų dvaro rūsyje, Žvalgaičių kaime, pusantro kilometro nuo Žagarės miestelio. Žmonės nuo seno rūmų griuvėsiuose vieną rūšį vadino „Barboros sklepu“, vėliau ji buvo palaidota bendroje kapinėse ir maždaug 100 metų išgulėjo žemėje. Sklindant garsui apie jos dorybes ir stebuklus, liaudis pradėjo reikalauti didesnės pagarbos Barbaros palaikams. XVIII a. tikintieji kreipėsi į bažnytinę vyriausybę su prašymu perkelti Barbaros Umestauskaitės (liaudyje vadinamos Žagarietės) karstą į bažnyčią.

(Bus daugiau)

Sąjūdžio nariai kreipiasi į Jungtines Tautas

(New Yorkas, 1988 gruodžio 7. LIC) Lietuvos informacijos centras per Europos parlamento Baltic Intergroup gavo šį Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio Seimo narių kreipimąsi į Jungtinių Tautų Generalinę asamblėją.

Mūsų kreipimasis yra padikuotas nerimo, kad persitvarkymo ir demokratijos politikai Pabaltijo šalyse grėsia realus pavojus. Michailo Gorbačiovo pradėtas šalies atnaujinimas susiduria su rimtais trukdymais iš pačios aukščiausios TSRS valdžios pusės:

a) iš esmės užblokuota ekonominė reforma (atmesti trijų Pabaltijo respublikų priimtieji (sic) ekonominio savarankiškumo principai);

b) slopinami valstybinio gyvenimo demokratizavimo

bandymai (priimant TSRS Konstitucijos pataisas neatsižvelgta, kad 4 milijonai Pabaltijo gyventojų reikalavo atidėti Konstitucijos svarstymą);

c) toliau ignoruojami TSRS tautų interesai, centralizuojant politinę bei ekonominę valdžią Maskvoje, įtvirtinant kolonijinį Pabaltijo respublikų statusą.

Mes, Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio Seimo nariai prašome atkreipti dėmesį, kad demokratizacija ir persitvarkymas turi reikštis konkrečiais TSRS vadovybės darbais, palankumu ir parama demokratiniams judėjimams mūsų šalyje, o ne tik gražiais žodžiais, skirtais pasaulio visuomenės ir Jūsų palankumui laimėti.

Mes abejojame, kad dabartinėmis sąlygomis Vakarų

valstybių teikiami milžiniški kreditai TSRS panaudojami pažangai ir demokratijai vystyti. Realus persitvarkymo proceso vykdytojas šiandien — tai savo suverenumo siekiančios tautos. Ir jų pastangų ignoravimas, mūsų manymu, tolygus viso pasaulio interesų ignoravimui. 1988 m. gruodžio 6 d.

Vilniaus LPS Seimo nariai:

Petras Vaitiekūnas, Saulius Pečellūnas, Artūras Skučas, Gintaras Songaila, Raimundas Mickūna

VAIDINIMAS „AUSROS VARTAI“ PARYŽIUJE

Paryžiuje šiomis dienomis daug kur išklijuotos afišos, skelbiančios apie teatro pjesę „La Porte de l'Aurore“ (Aušros Vartai), kuri nuo sausio 18 d. visą mėnesį bus vaidinama šv. Eustachijaus bažnyčios kriptos salėje. Ši teatro pjesė, kuri pirmą kartą Paryžiuje buvo pastatyta praėjusiais metais, yra sukurta pagal buvusios sąžinės belaisvės Nijolės Sadūnaitės prisiminimus. Svarbiausią veikalo dalį sudaro Nijolei Sadūnaitėi už religinę veiklą iškeltos teisminės bylos atpasakojimas, vaizdžiai perteikiant scenai pritaikytą dialogą tarp teisėjo ir kaltinamosios. Pagrindinius vaidmenis prancūzų kalba atlieka lietuviai aktoriai Karolina Masiulytė-Paliulienė ir Kristupas Mončys. Prie salės, kurioje vyksta vaidinimas, Paryžiaus lietuvių bendruomenės rūpesčiu yra surengta lietuviška parodėlė, kurios eksponatus sudaro knygos apie Lietuvą, pogrindyje spausdinti leidiniai, tarp jų Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika ir jos vertimai į svetimas kalbas, į įvairias kalbas išversti Nijolės Sadūnaitės prisiminimai, lietuvių liaudies meno dirbiniai ir kita.

Praėjusiais metais pirmą kartą suvaidinta ir dabar kartojama pjesė „Aušros Vartai“ buvo susilaukusi palankių atgarsių Paryžiaus spaudoje. Laikraščiai šia proga priminė skaitytojams katalikišką Lietuvą ir jos tikinčiųjų patirtas skriaudas, kurias ryškiai pavaizduoja Nijolės Sadūnaitės prisiminimuose atpasakoti ją palietę įvykiai.

Arkivyskupo Audrio Bačnio konsekracijos proga į Vatikaną suvažiavę vyskupai lietuviai spalio 5 popiežiaus Jono Pauliaus II buvo priimti privačioje audiencijoje ir pakviesti pietų. Iš k. v. Juozas Preikšas, v. Julijonas Steponavičius, abu iš Lietuvos, Šv. Tėvas, arkivysk. Audrys Bačkis, v. Antanas Deksnys, v. Paulius Baltakis, OFM. Nuotr. Arturo Mari, Vatikano oficialaus fotografo

Gerbiamaam Sovietų Sąj. Komunistų partijos generaliniam sekr. M. Gorbačioviui.

Mes, Lietuvos Laisvės Lygos nariai, sveikiname Jus. Jūsų vadovaujama persitvarkyme mes matome daug ką pozityvaus. Tačiau labai pasigendame neatimamų - pagrindinių teisių besąlyginio užtikrinimo tautoms ir žmonėms.

O be tos didelės „smulkmenos“ nei vienoje pasaulio valstybėje nėra įmanomas nei TEISINGUMAS ar TAIKA, nei LAISVĖ ar dvasinis bei materialinis gerbūvis, nei dorovinga tautų ir žmonių LAIME, nei KULTŪRA, kaip aukščiausią vertę turįs gyvenimo bėdas, siekias realizuoti visuotinį GĖRĮ ir likviduoti visuotinį BLOGĮ.

Mes esame įsitikinę, jog Jūs gerai žinote XXa Europos istoriją. Todėl manome, jog nustebsinsime priminę, kad Molotovas ir Ribentropas 1939 VIII 23 d. pasirašydami pirmąjį slapta protokolą, įformino Stalino-Hitlerio nusikalstamą suokalbį prieš Pabaltijo ir kitų Vidurio Europos tautų LAISVĖ.

Mes manome, kad Jums taip pat nieko naujo nepasakysime primindami, jog realizuojant minėtą slapta protokolą, 1940 VI 15d. Stalino pasiūsta Raudonoji armija okupavo Lietuvą. Po to praėjus vos porai mėnesių, visai nepaisant moralės, o vien rūpinantis bepriekaištingai atlikti okupuotai teritorijai aneksuoti būtiną, beveik visų pavergėjų praktikuotą, ritualą, buvo tiesiog pavyzdinčiai „įteisintas“ Lietuvos, Latvijos ir Estijos inkorporavimas į Sovietų Sąjungos sudėtį, o okupanto - pavergėjo valia „visai teisėtai“ buvo paskelbta už pavergtų Pabaltijo tautų valios išraišką.

Taip pat mes norime atkreipti Jūsų dėmesį į tai, kad lietuviai ir kitos pavergtos Pabaltijo tautos, nuo pat ankščiau paminėtos okupacijos dienos, siekia tikslai to kas normalu: atgauti valstybinę nepriklausomybę ir būti pilnomis šeiminkėmis savo namuose, kokios jos buvo iki 1940 VI 15 d, ir ką įgijo visos po antrojo pasaulinio karo iš kolonijinės vergijos išsivadavusios Afrikos, Azijos ir kitų kontinentų tautos. Mūsų šūkis: „Su švaria sąžine į švarią Lietuvą!“

Mes reiškiamo gilią pagarbą anglų, prancūzų, belgų, olandų, portugalų ir kitomis buvusioms kolonizatorėms tautoms, laiku sugebėjusioms suprasti, kad tautų vergija ir XXa antroji pusė yra visai nesuderinami dalykai.

Tačiau mes manome, jog rusų tautai garbės nedaro tas faktas, kad labai nemaža jos narių dalis savo kaimynines tautos vis dar nenori matyti lygiateisėmis mūsų nedidelės planetos seserimis, o vien vergėmis su kilpa ant kaklo.

Mes monome, kad rusų tautai reikėtų likti ištikimai tokiam šūkiui: „Su švaria sąžine į švarią Rusiją!“

Kadangi Jūs 27-me Sovietų Sąjungos Komunistų partijos suvažiavime pabrėžėte, jog „Vadinti dalykus savo vardais - turi tapti tvirta taisyklė partiniame darbe“, todėl manome, jog Jums nederėtų rusiškai-komunistinį harema, susidedantį iš virš 100-to pavergtų tautų vadinti nekaltu pavadinimu - „mūsų bendrais namais“.

Taip pat manome, jog būtų kur kas garbingiau jei Jūs, kaip „mokslinės politikos“ teoretikas ir praktikas, Lietuvos, Latvijos ir Estijos patriotus, reikalaujančius likviduoti Stalino-Hitlerio bendros „kūrybos“ pasėkas,

savo kalbose nevadintumėte jau keiksmažodžiais Sovietų Sąjungoje virtusiais žodžiais: „nacionalistais“, „šovinistais“, „ekstremistais“, „reakcionieriais“ ir pan.

Nuo seno yra sakoma, kad nėra dora kaltinti kitus tuo, kuo esi kaltas tikslai pats.

27-me Sovietų Sąjungos Komunistų partijos suvažiavime, Jūs iškilmingai paskelbėte, kad „Sovietų Sąjunga veikia ir veiks pasaulio arenoje rimtai ir atvirai, aktyviai ir dorai.“

Todėl mes norime matyti Jus doru ir garbę teisėtai užsitarnavusių žmonių tarpe, bepriekaištingai tęsinčių savo žodžius.

Apie Sovietų Sąjungos ir asmeniškai Jūsų dorumo vertę, mes ir pasaulio visuomenė spręs iš to, ar Jūs patenkinsite dabar mūsų prisijustą „Moralinį ultimatumą Sovietų Sąjungos vyriausybei“, ar ne. Išeivijoje veikiančios Lietuvos

Laisvės Lygos Tautinės Tarybos nariai: Dr. Algirdas Statkevičius, Dr. Kazys Ėringis, Nijolė Žvirzdinaite-Šalkūnienė, Giedrė Kaladienė, Vytautas Šalkūnas (Jr) ir Dr. Genovaitė Kazokienė.

Priedai:

1. Brošiūra, užvardinta „Moralinis ultimatumas Sovietų Sąjungos vyriausybei“.

2. Brošiūra, užvardinta „Three Secret Protocols, the Lithuanian Strip in Soviet-German Diplomacy, 1939-1941“.

3. 1939 VIII 23 d. Molotovo ir Ribentropo pasirašyto slapto protokolo, vadinamo slapto protokolu Nr1, fotokopija.

4. Lietuvos Laisvės Lygos Tautinės Tarybos įgaliojimas Dr. Algirdui Statkevičiui būti jos atstovu emigracijoje ir veikti LLLTT vardu, duotas 1988 VII 3d.

6547 S Washtenaw Ave Chicago Ill 60629 USA

Catholics in Vilnius regain their dignity

Čia Melbourne dienraštis „The Age“ skelbia „Katalikai Vilniuje atgauna savo orumą.“ Sekmadienį vasario 5 d. kelias minutes po vidudienio vyskupas Julijonas Steponavičius švęstu vandeniu pašlakstė altrių ir savo bažnyčią. Beveik po 40 metų Šv. Stanislovo katedra Vilniuje buvo persventinta savo teisėtų savininkų rankose.

Dviejų valandų pamaldose katedra buvo sausakimša 5,000 tikinčiųjų ir dvigubai daugiau per garsiakalbius pamaldas sekė aikštėje. Tuo ne tik ištrynė 39 metų išniekinimą, kada tas pastatas buvo paverstas garažu ir nuo 1956 m. vidutinška provincinė meno galerija. Tai buvo Lietuvos katalikų pagaunančios pamaldos, atgavus tautiškumą, tai paskutinių šešių mėnesių kulminacinis įvykis, kuris

didžiausioje Pabaltijo respublikoje, valdančią komunistų partiją pastatė negirdėtam iššūkiui.

Ranka rankon su religiniu atgimimu iškilo Sąjūdis, Lietuvos nuosava Liaudies Fronto dinamika. Sąjūdžio kandidatai grasina nugramzdinti oficialus partijos varžovus daugumoje respublikos 42 vietų sekantį mėnesį vykstančiuose generaliniuose Sovietų parlamento rinkimuose.

Vyskupui Steponavičiui, 77 metų amžiaus, turėjo būti nenugalimas momentas. Stalinas 1950 m. nusiuntė savo tankus nuo katedros fasado nuversti šventųjų statulas. Dar tik šį mėnesį pats vyskupas sugrįžo po 27 metų tikros tremties užimti vietą, nuo kurios respublikos baudžiamoji komunistų partija jį buvo pašalinus.

Ar bus įgyvendinamos pagrindinės žmogaus teisės

Baigiantis Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijai Vienoje, paskutiniame jos pasėdyje kalbą pasakė Apaštaly Sosto delegacijos pirmininkas arkivyskupas Sodano. Jis kreipėsi į konferencijos dalyvius, 35-kių kraštų atstovus, juos ragindamas ryžtingai rūpintis, kad Europai būtų užtikrintas jėgų pusiausvyra besiremiantis saugumas, kad būtų siekiama nusiginklavimo žemiausiame lygyje ir kad visur būtų pilnai gerbiama pagrindinės žmogaus teisės bei laisvės. Taika yra kuriama ne vien nusiginklavimu, pažymėjo arkivyskupas Sodano. Negali būti tikros taikos, kai nėra gerbiama žmogaus asmens orumas ir kai nėra užtikrinamos pagrindinės žmogaus teisės bei laisvės, tarp kurių arkivyskupas ypatingu būdu paminėjo įsitikinimą, sąžinės ir religijos laisvę. Arkivyskupas Sodano čia pastebėjo, kad nors visų Helsinkio baigiamąjį aktą pasirašiusių kraštų Konstitucijose yra skelbiama religijos laisvė, gyvenimo tikrovėje religinė laisvė daug kur tebėra pažeidžiama. Visiem tikintiesiems ir tikinčiųjų bendruomenėm, pažymėjo arkivyskupas, privalo būti sudarytos sąlygos nevaržomai išpažinti ir

praktikuoti religinį tikėjimą ir nuosekliai pagal jį gyventi. Arkivyskupas Sodano šia proga atkreipė dėmesį į tai, kad kai kuriuose kraštuose Rytų apeigų katalikų bendruomenės dar yra priverstos gyventi pogrindyje. Apaštaly Sostas tikisi, pažymėjo arkivyskupas, kad po Vienos konferencijos ir jos metu priimtų nutarimų dėka šios pogrindyje gyvenančios tikinčiųjų bendruomenės atgaus jom priklausančias pilietines teises. Nuo religinės laisvės apsaugojimo masto, pažymėjo arkivyskupas, galima spręsti, ar tikrai yra įgyvendinamos visos pagrindinės žmogaus teisės.

Telegrama Vilniaus vyskupui

Kun. Alfonsas Svarinskas telefonu iš Vokietijos pranešė, kad į Vilnių sugrąžintas Vilniaus vyskupas Julijonas Steponavičius kartu su Lietuvos vyskupais vasario 5 d. šventins sugrąžintą Vilniaus katedrą. Tuoj pat, vasario 3 d. Australijos Lietuvių katalikų federacija išsiuntė sveikinimo telegramą vyskupui Steponavičiui. Katedros šventinimo proga sveikinome ir dalyvaujančius iškilinėse Lietuvos vyskopus, prašydami jiems Šv. Kazimiero ir Palaimintojo Jurgio Matulaičio globos.

Kinų milicijos ir kariuomenės daliniai Tibeto sostinėje Laseje grubiai išvaikė kelių tūkstančių žmonių demonstraciją, kuria buvo siekiama atžymėti Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos paskelbimo keturiasdešimtmetį. Grupė demonstrantų- budistų vienuolių ir pasauliečių - iškėlė vėliavas ir transparentus reikalavo Tibetui nepriklausomybės. Žmonių miniai pritarus šūkiams už Tibeto nepriklausomybę, prieš demonstrantus intervenavo kinų milicininkai ir kariai. Įvyko rimti susirėmimai, kurių metu į minią buvo paleisti šūviai. Spaudos agentų žiniomis, du demonstrantai buvo užmušti ir trylika buvo sužeisti.

Svedijos užsienio reikalų ministras Andersson pareiškė, kad Svedijos vyriausybė nori užmegzti artimesnius santykius su trimis Pabaltijo kraštais - Estija, Latvija ir Lietuva. Ministras, kalbėdamas vienoje darbininkų konferencijoje, pažymėjo, kad Svedijos troškimas užmegzti tamsesnius ryšius su kalmyniniais Pabaltijo kraštais yra natūralus reiškinys, kad tuo klausimu Svedijos vyriausybė tarsis su Sovietų Sąjungos valdžios viršūnėmis ir su Pabaltijo kraštų atstovais. Reuterio žinių agentūra, perteikdama Svedijos užsienio reikalų ministro pareiškimus, rašo, kad švedų vyriausybė svarsto galimybes trijuose Pabaltijo kraštuose atidaryti savo konsulatų

Kaip praneša italų žinių agentūra ANSA, Maskvos Liaudies frontas už persitvarkymą neseniai surengė mitingą, kurio metu buvo reikalaujama išlaisvinti ir reabilituoti visus politinius kalinius. Mitinge, kuriame dalyvavo apie 500 žmonių, buvo taip pat renkami parašai po peticija aukščiausiajai tarybai, kad leistų dabar Jungtinėse Amerikos valstybėse gyvenančiam rašytojui Solženitsinui sugrįsti atgal į gimtąjį kraštą ir kad jo veikalai būtų atspausdinti sovietų Rusijoje. Maskvos Liaudies frontui priklauso 17 įvairių visuomeninių grupių, tarp jų ir ekologininkai, vadinami „žalieji“.

Apie trisdešimt žmonių buvo sulaukyti Sovietų Sąjungoje dėl to, kad mitingais siekė atžymėti Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos paskelbimo keturiasdešimtmetį. Užsienio spaudos agentūrų žiniomis, mitingai įvyko Maskvoje, Leningrade, Daratove ir Sverdlovskė. Maskvos Puškimo aikštėje buvo susirinkę apie trys šimtai žmonių, reikalavusių visų politinių kalinių išlaisvinimo. Intervenavusi milicija susirinkusiuosius išvaikė, kelis asmenis sumušė o 19-ka asmenų sulaukė. Iš jų keturi buvo tuoj pat nuteisti 15-ka parų kalėti. Daratove ir Sverdlovskė įvykusiųose mitinguose buvę sulaukyti 11-ka žmonių.

LRTV

Vakarų Australijoje įvyks rinkimai vasario 4 d. Darbiečių populiarumas nukrito per paskutinę savaitę 4% ir yra galimas jų pralaimėjimas.

Grubus Čekoslovakijos milicininkų pasielgimas

Tarptautinė spauda, taip pat radijas ir televizija plačiai informuoja apie grubų Čekoslovakijos milicininkų susidorojimą su tūkstančiais žmonių, norėjusių taikingai pažymėti jauno studento Jano Palacho gyvybės aukos dvidešimtmetį. Palachas susidegino švento Vaclovo aikštėje Prahos prie 20 metų, sausio 16-ąją, protestuodamas prieš Raudonosios armijos įsiveržimą į Čekoslovakiją ir nuslopinusios taip vadinamą „Prahos pavasarį“, kuriuo buvo siekiama reformuoti socialistinę sistemą, suteikiant jai „žmogišką veidą“. Keli tūkstančiai žmonių, tarp kurių buvo daug jaunimo, susirinko šv. Vaclovo aikštėje prie šventojo paminklo, simbolizuojančio Čekoslovakijos laisvę ir nepriklausomybę. Susibūrus miniai prie paminklo, interviuavo

gausūs milicininkų būriai, kurie pradėjo grubiausi būdu vaikyti žmones, panaudodami tam tikslui vandenį, ašarines dujas ir gumines lazdas. Kai kuriuos demonstrantus milicininkai parbloškė ant žemės ir sumušė iki kraujo. Milicija taip pat užkirto kelią keliems tūkstančiams asmenų, iš aplinkinių gatvių žygiavusiems šv. Vaclovo aikštės link ir skandavusiems šūkius: Laisvės! Tiesa įsigalės! Tegyvuoja Masarykas — nepriklausomos Čekoslovakijos kūrėjas! Šie žmonės taip pat buvo išvaikyti. Spaudos korespondentai rašo, kad susirėmimai Prahos gatvėse vyko visą sekmadienį iki vėlyvos nakties. Italijos televizijos korespondentai pažymėjo, kad grubiu elgesiu su

taikingais demonstrantais Čekoslovakijos valdžia dar kartą paliudijo savo pašaukimą būti totalistine ir bet kokių reformų bei persitvarkymo nepakantumą. Susidorojimas su demonstrantais įvyko kaip tik tą dieną, kai Čekoslovakija drauge su kitais kraštais Vienoje pasirašė saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos baigiamąjį dokumentą, kuriuo yra įsipareigojama gerbti pagrindines žmogaus teises bei laisves.

LRTV

Šiais metais numirė 2 kunigai Lietuvoje

Romą šiandieną pasiekė žinia apie dviejų kunigų-jubiliatų mirtį Lietuvoje. Sulaukęs beveik 93-jų metų amžiaus, Lentvaryje mirė čia rezidavęs teologijos daktaras kun. Kazimieras Kulakas. Kunigu buvo įšventintas 1920 metais, tarpukario laikotarpiu kelis metus studijavęs Romoje, kur yra baigęs Orientalinį institutą. Vėliau dirbo įvairiose pareigose Vilniaus arkivyskupijoje. Kunigas Kulakas bus laidojamas Lentvaryje sausio 19 d. 12 val.

Antras Lietuvoje miręs kunigas yra Nedzingė, Kaišiadorių vyskupijoje, altaristas, taip pat jubilaitas, Kazimieras Trimonis. Veltonis buvo sulaukęs 91 metų amžiaus, kunigu įšventintas 1929 m. Pokario laikotarpiu dirbo Aukštadvaryje, Giedraičiuose, buvo Merkinės dekanas, o nuo 1974 m. — Nedzingės (Varėnos rajone) Šventiausios Trejybės bažnyčios klebonas. Išėjęs į pensiją dirbo čia toliau. Kunigas Kazimieras Trimonis bus laidojamas Nedzingėje sausio 20 d. 12 val.

Mūsų turimomis žiniomis, jubilaitai Kulakas ir Trimonis yra du pirmieji šiuosmet Lietuvoje mirę kunigai. Prėjusiais metais Lietuvoje mirė 19 kunigų: 6 Telšių vyskupijoje, 4 — Kaišiadorių, 3 — Kauno arkivyskupijoje ir po du — Vilniaus bei Vilkaviškio vyskupijose.

LRTV

Laisvos Europos sąjunga

Didžiosios Britanijos sostinėje Londone neseniai įsikūrė „Laisvos Europos sąjunga“. Jos tikslas yra kovoti už Sovietų Sąjungos pavergtų tautų laisvės atstatymą. Sąjungos iniciatorius yra žymus britų politinis veikėjas, buvęs parlamento narys Sir Fredric Bennett. Sąjungos globėjų grupėje, tarp kitų įžymių asmenų, yra buvęs Austrijos kancleris Bruno Kreisky, anglų lordas Chalfort, Belgijos senatorius Close ir rusų veikėjas Vladimir Bukovski. „Laisvosios Europos sąjungos“ veiklai koordinuoti yra sudarytas komitetas, kurio nariai yra pavergtų Centro ir Rytų Europos kraštų atstovai. Lietuviams šiame komitete atstovauja trys Didžiosios Britanijos lietuvių veikėjai: Juras Alkis, Zigmas Juras ir buvęs Pabaltiečių tarybos pirmininkas Mečys Bajorinas.

LRTV

Lietuvos sportininkų grupė parėmė

\$200 — Adelaidės lietuvių sąjunga; \$100 — A. Chorny-Linkuvienė, J.J. Pauliukevičiai; \$60 — F.Lange-Gerdauskienė, E. Kurauskas; po \$50 — B. Launikaitienė, L.E. Staigai, J. Cibulskis, D. Gordon-Pyragiūtė, Isolda Poželaitė-Davis; \$30 — S. Mulvinskas; po \$20 — J. Rapševičius, P. Snarskis, I.R. Beinoravičiai, P. Bielskis, I. Taunys, F. Aoamonis, L. Paščiūnas, N. Balsevičius, L.J. Bociūliai, J. Abukevičius, V. Ratkevičius, K. Cieminis; po \$10 — A. Gudelis, S. Gusčia, V. Marcinkevičius, V. Vieraltis, Č. Piečiukaitis, J. Jaruševičius, J. Doneja, E. Levinskas; po \$5 — J. Petraltis, V. Vasiliauskas, K. Aiseika, P. Marčinskas, V. Janulis, A. Pečiulis, V. Staiba, Z. Vaboliene; po \$4 — J. Aleksandravičius, O.A. Mačiukai.

Visiems Lietuvos sportininkų rėmėjams nuoširdžiai dėkojame.

J. Jonavičius
Pirmininkas

Arvydas Sabonis olimpinėse žaidynėse Seouli mieste, Sovietų Sąjungos krepšinio rinktinės varžybose su jugoslavais.

Kelk, Lietuva!

Irena Vakarytė

Lyg karalaitė po ilgo miego,
Kelkis, lietuvi, kelk, Lietuva.
Per daug jau kraujo upelių bėgo,
Priespaudos pančių gana — gana!

Lėtai nors aušta šviesus rytojus,
Laisvės troškimas, didi galia.
Varpai sukveskit visus artojus,
Jau laukia jūsų nauja dirva.

Nei aukso narvas, spygliuotos vielos,
Nebenuitildys laisvės giesmės.
Prabočių garsas, didvyrių sielos,
Neleisk užtvenkti upės tėkmės.

Lyg karalaitė po ilgo miego,
Kelkis, lietuvi, kelk, Lietuva.
Per daug jau kraujo upelių bėgo,
Priespaudos pančių gana — gana!

(Atgimimo metai)

Iš religinio gyvenimo

Kun. Alfonso Svarinsko žodis per Vatikano radiją perduotas į Lietuvą.

Aš (kun. Svarinskas) šiandien sutikau popiežių trečią kartą ir perdaviau lietuvių, politinių kalinių išsaugotą, prieš 40 metų padarytą iš duonos rožančių, ir mažą medinį kryželį, kurį nešiojau ant kaklo. Lenkų kalba paaiškinau: „Šventasis Tėve, šis, iš duonos prieš 40 metų padarytas lietuvių katalikų rožančius, liudija, kad tada duonos buvo nedaug, bet tikėjimas buvo labai stiprus. Kryželį lageryje, nors buvo labai griežtai draudžiama, išnešiojau visus paskutiniuosius metus, išsaugojau ir atvežiau į Romą.“ Popiežius padėjo ir pasakė: „Mes dar susitiksime.“

Tai buvo laimės ir džiaugsmo diena visiems dalyvavusiems lietuviams. Popiežius parodė ir rodo daug širdies Lietuvai, gerai supranta Lietuvos reikalus ir kovą už Dievą, Bažnyčią ir Tėvynę. Arkivysk. Audrys Juozas Bačkis, dirbdamas aukštoje pareigose Vatikane, taip pat daug padėjo ir padeda popiežiui gerai suprasti Lietuvos Bažnyčios reikalus, o tai yra mūsų visų laimė.

Bibliotekos žinios

Dėka J. Šnuro gauta: iškilmingai puošni tautinio rašto perpetinė juosta ir šie Lietuvos patriotinio sąjūdžio leidiniai, kokie, pagal naują okupanto potvarkį, legaliai negali būti siunčiami į užsienį. Tai „Sąjūdžio žinios“ — suvažiavimo biuletenis Nr 1, „Atgimimas“ — Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio informacinis biuletenis Nr 2,3,4. Šie leidiniai neskolinami, jais galima pasinaudoti tik bibliotekos patalpose.

Gerbiami bibliotekos lankytojai, po kelis metus negražinantieji knygų bibliotekai, prašomi neatidėliojant knygas gražinti, kad nereikėtų Jūsų pavardžių skelbti spaudoje.

J. Mikštas

Padėka

Kaimynams, draugams ir pažįstamiems, mano ligos metu lankiusiems mane ligoninėje bei namuose, moraliai mane parėmusiems ir suteikusiems visokeriopą pagalbą, nuoširdžiai dėkoju. Ypatingą padėką reiškiu kun. dr. Pr. Daukniui už religinius patarnavimus, Socialinės moterų draugijos narėms už nuolatinį lankymą bei paguodos žodžius ir p. Adomavičienei už dažną ir visokeriopą pagalbą.

Marija Birietienė

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Gyvojo Rožinio brolijos nariai vasario mėnesį meldžiasi už Lietuvos laisvę.

Vilniaus vyskupas Julijonas Steponavičius su kitais Lietuvos vyskupais vasario 5 d. pašventino Vilniaus katedrą, gražintą vėl vyskupo valdžiai, pamaldoms. ALK Federacijos valdyba vyskupui J.Steponavičiui į Vilnių nusiuntė sveikinimo telegramą, meldžiant Šv. Kazimiero ir Palaimintojo Jurgio Matulaičio globos, vedant Tėvynę į Priskėlimo garbę.

Rekolekcijos. Gavėnios rekolekcijas šv. Jono bažnyčioje veda šiuosmet sąžinės kalinys kun. Alfonsas Svarinskas. Šv. Mišos, pamokslas ir bendra šv. Komunija vasario 17-tą (penktadienį) ir vasario 18-tą (šeštadienį) vakarais 8 val. Prieš Mišias bei jų metu bus klausoma išpažinčių. Sekmadienį, vasario 19 d. išpažintys nuo 11 val., 12 val. šv. Mišios pamokslas ir rekolekcijų užbaigimas. Pasistenkime kuo daugiau dalyvauti, nes pas mus tai bus pirmos tokios rekolekcijos, kurių vadovas už Dievo teises ir Lietuvos laisvę 22 metus nešė vergijos pančius sovietų kalėjimuose ir lageriuose.

Sutikimas su jaunimu. Australijos Lietuvos jaunimo sąjungos pirmininkas Petras Kružas kviečia jaunimą susitikti su sąžinės kaliniu kun. Alfonsu Svarinsku Parapijos namuose Kensintone vasario 13 d., pirmadienį 7 val. vakaro maloniame pokalbiu prie kavutės.

Mokytojų konferencija. Mūsų parapijos sekmadienio mokytojų konferencija su svečiu kun. Alfonsu Svarinsku Parapijos namuose vasario 14 d. antradienį 7.30 val. vakare.

Keston College. Svečio kun. Alfonso Svarinsko susitikimas su Keston college komitetu vyksta Parapijos namuose vasario 20 d. pirmadienį, 7.30 val. vakare.

Audience. Melbourno arkivyskupas Sir Francis Little KBE pakvietė audiencei - pokalbiui kun. Alfonsą Svarinską - garsų Lietuvos sąžinės kalinį - į Arkivyskupijos rūmus vasario 14 d. antradienio popietė.

Svečio pagerimas. ALK Federacijos Valdyba ir Parapijos Taryba pokalbiu su svečiu susirenka į Parapijos namus vasario 21 d. antradienį, 7 val. vakare.

A.A.Stefanijos Špokevičienės laidotuvių Mišiose vasario 6 d. skaitymus atliko Marytė Špokevičienė, o jas vaikai Antanas ir Linas patarnavo Mišioms, prie karsto atsisveikinimo žodį tarė svečias iš Adelaidės Vytas Neverauskas. Už velionės vėlę šv. Mišioms aukojo L.Padgurskis, E.V.Stankevičius, V.B.Židžiūnai.

Parapijos Sekmadienio mokykla savo 30-tuosius mokslo metus pradeda pagal tradiciją Vasario 16-tos minėjimo sekmadienį, šiemet vasario 19 d. sekmadienį 10 val. ryto registracija, mokinių paskirstymas į klases. Visų tėvelių prašome suvežti savo vaikus į mokyklą, kad ji neliktų tuščia. Neleiskime pražūti lietuvių kalbail.

Parapijai aukojo \$100 Pr.Mikuličius, po \$50 K.J.Lynikas, I.Tamošaitienė, \$40 B.Prielaidienė. Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja kun. Pr.Dauknys.

Kun. J.Petrausko vadovaujama Maldos grupė Lietuvos namuose Lietuvos Kankinių koplyčioje po atostogų pradeda maldas vasario 25 d. šeštadienį 3 val.,

4 val. šv. Mišios už Joną Varkalį.

Moterų susirinkimas. Vasario mėn. 26 d. 2 val. p.p. Moterų Seklyčioje įvyks metinis Melbourno Lietuvių katalikų Moterų Draugijos susirinkimas. Visos narės kviečiamos kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

MLKM Draugijos Valdyba.

Rekolekcijos Geelonge. Svečias kun. Alfonsas Svarinskas rekolekcijas praveda brangią mums dieną - Vasario 16-tą (ketvirtadienį) šv. Jono bažnyčioje, North Geelong. Pradžią 6 val. bus klausoma išpažinčių, po to seks šv. Mišios, pamokslas, bendra šv. Komunija ir suneštinės vaisės su svečiu Lietuvos Bendruomenės namuose. Visi, kas tik gyvas, dalyvaukime!

Vladas Stuikevičius Parapijos Taryba.

Svenčiausios Panelės Marijos procesija organizuoja įvairios Marijos Maldų grupės Melbourne sekmadienį, kovo 5 d. Renkamės 2.00-2.30 p.m. Our Lady of Lourdes 631 High St. Armadale. 2.30 - procesija su BVM statula į Saint Mary's 208 Dandenong Rd. East St. Kilda. 3.30 - 4.30 p.m. šv. Mišias koncelebruos vysk. George Pell. Po šv. Mišių bus Devonshire Teas, Hymns, Band, Choirs. Lietuvos Maldos grupė ir katalikės moterys kviečiamos dalyvauti su tautiniais rūbais. Informacija: Joy 509 0646; Joseph 497 4459.

Melbourno lietuviams. Lietuvos Nepriklausomybės šventę minėsime vasario 19 d., sekmadienį. Minėjimas prasidės 12 val. iškilmingomis pamaldomis šv. Jono bažnyčioje, East Melbourne. Organizacijos kviečiamos pamaldose dalyvauti uniformuoti ir su vėliavomis. Speciali šventinė programa per 3EA radijo stotį 11 val. ryto. Minėjimo aktas ir po to meninė programa 2.30 val.p.p. Melbourno Lietuvos namuose, 50 Errol St. North Melbourne. Visi lietuviai bei jų svečiai kviečiami gausiai dalyvauti.

Melbourno Apylinkės valdyba

Melbourno šaulių dėmesiai. Vasario 16 dienos minėjime Melbourno DLK Vytenio šauliai ir šaulės uniformuoti 1989 m. vasario 16 dieną dalyvauja pamaldose šv. Jono bažnyčioje su vėliava ir minėjime Lietuvos Namuose 2 val. .30 min. Visų kuopos narių dalyvavimas būtinas.

Kuopos Valdyba

Melbourno Parapijos choro atostogos pasibaigs vasario 19 d. ir repeticija įvyks 10 val. ryto šv. Jono bažnyčios salėje. Kviečiame visus choristus dalyvauti, nes giedosime Vasario 16-tosios pamaldose. Kviečiame naujus narius papildyti Parapijos choro eiles.

Gegužinė

Vasario 25 d., šeštadienį 11 val. kviečiame visus į gegužinę, kuri įvyks gražiame Yarra Valley Banksia Parke, Templestowe. Važiuoti Heidelberg Road iki Banksia Street, pasukti į dešinę ir važiuoti iki Templestowe Road, pasukti į kairę ir prie parko vartų pamatysite lietuvišką vėliavą. Maistu ir gėrimais apsirūpina kiekvienas atskirai. Programa saviveiklinė. Trumpai prisiminsime Vládą Putvinskį-Putvį. Pelnas skiriamas Vilniaus universiteto knygynui.

DLK Vytenio šaulių kuopa

Tautinės stovyklos laužams užgesus

Gražioje Mylor apylinkėje š.m. sausio 2-9 d.d. stovyklavo apie šimtas skautų. Jie atvyko iš įvairių Australijos vietovių. Nors palapinių miesto nebuvo, o tik kelios vyčių palapinės, bet tai nekenkė iškiliai stovyklos nuotaikai. Visi jaunieji skautai gyveno patogiose trobelėse, o maistą gamino gera ir prityrusi šeimininkė.

Tautinės stovyklos komitetas dėkoja visiems, kurie vienu ar kitu būdu parėmė stovyklą: Rimui Daugaliui už stovyklos marškinėlių pagaminimą, Vaclovui Sulciui už ornamentuoto kryžiaus padarymą (šis kryžius buvo panaudotas sekmadienioi pamaldoms), Jadvygai Šerelienei, kuri per visą stovyklos laiką rūpestingai ir gardžiai maitino visus stovyklautojus, kun. dr. Alfonsui Savickui, kuris drauge stovyklavo ir prisidėjo prie laužų programos, o svarbiausia - atnašavo šv. Mišias, kurių metu gražiai apibūdino skautybės ir religijos prasmę, kun. Juozui Petraičiui už asistavimą sekmadienio pamaldose, Kristinai Brazaitienei, kuri mielai prisidėjo prie stovyklos programų pravedimo, visiems skautų tėveliams, kurie triūsė virtuvėje ir padėjo virėjai, visiems Australijos lietuvių skautų vadovams, kurie ragino skautus vykti į stovyklą. Dėkojame taip pat visiems, finansiškai parėmusiems stovyklą. Prie jau skelbtų pavardžių dar prijungiame Anelės Urnevičienės, aukojusios stovyklos reikalams \$25.

HOBARTAS

Vasario 16-tos nepriklausomybės paskelbimą minėsime šeštadienį 18 d. 7 v.v. p.p. Šikšnių patalpoje, 43 Easton Av. Moonah West.

Po minėjimo - užkandžiai ir pasilinksminimas.

Plakatų paroda

Kviečiame visus į lietuvių plakatų parodą - pardavimą. Kūrinių kolekcijoje bus parodomi žymiausi Lietuvos plakatų grafikos dailininkai: R. Kepežinskas, G. Gesevičius, G. Balonis ir kiti, atveriant akis į šalies meninį gyvenimą. Atidarymas įvyks sekmadienį, vasario 19 d. po pietų Lietuvos namų antrame aukšte, dailės galerijoje. FS

Šioje stovykloje mūsų jaunieji skautai turėjo progos arčiau susipažinti, pakalbėti lietuviškai, pabūti lietuvių jaunimo tarpe ir artimiau susipažinti su skautybės idėjomis. Tikimės, kad stovyklos laužo kibirkštys neužges stovyklautojų širdyse ir toliau visi vieningai dirbsime Dievui, Tėvynai ir Artimui.

Visi budėkime!

Tautinės stovyklos komitetas

Vydūno literatūros muziejus

Lietuvių akademinio skautų sąjūdžio Vydūno fondas Jaunimo Centre Čikagoje įkūrė Vydūno literatūros muziejų. Muziejaus atidarymas buvo susietas su dviem filosofo ir rašytojo Vydūno sukaktimis - gimimo 120-ties metų ir mirties 35-erių metų. Muziejaus eksponatus sudaro Tilžėje ir kitur išleistas 74-rių Vydūno knygos, jo rankraščiai, laiškai, straipsniai, trys dienoraščiai, į magnetofono juosteles įrašytos Vydūno kalbos, dramų ištraukos, įvairios nuotraukos, taip pat Vydūną liečiantys straipsniai spaudoje ir dailininkų sukurti Vydūno portretai. Pažymėtina, kad Aleksandras Merkelis dabar baigia rašyti plačios apimties Vydūno monografiją. TZ

Dailininkų Anastazijos ir Antano Tamošaičių knygos „Lietuvių juostos“ pristatymo proga. Lietuvių tautodailės institutas Philadelphia Lietuvos Kultūros centre surengė lietuviškų juostų parodą. Parodoje buvo išstatyta 60 juostų iš įvairių Lietuvos apylinkių: Aukštaitijos, Vilniaus krašto, Dzūkijos, Kapsų, Zanavkų sričių, Žemaitijos, Mažosios Lietuvos. Tarp eksponuojamų juostų buvo ir senų, 18-tojo amžiaus juostų, Nepriklausomybės laikais raštų Lietuvos kaimuose. Anastazijos ir Antano Tamošaičių gausiai iliustruota knyga „Lietuvių juostos“ apima lietuviškų juostų istoriją, mitologiją ir simbolinius dėvėjimo papročius, audimo, pynimo techniką. Darb.

Padėka

Mano mylimam vyrui, brangiam tėveliui mirus, A.A. Vincui Žemaičiui, noriu išreikšti padėką dvasiškiams, prelatui P. Butkui, MBE už gedulingas mišias atlaikytas Sydney. Širdingas ačiū kun. Juozui Petrauskui už rožinio ir laidotuvių apeigas. O ypatingą padėką ir pagarbą reiškiu Adelaidės klebonui kun. Juozui Petraičiui MIC, K.E. Varnams, kurie paaukojo dvi nemiego naktis atvažiaavę atsisveikinti su mano Vinceliu.

Taip pat organizacijoms tarusioms atsisveikinimo žodžius ir užuojautas man ir mano dukroms. ALKF vice pirmininkui E. Šidlauskui, buvusiam ilgamečiui Federacijos pirmininkui p. V. Čižauskui, Benruomenės pirmininkui inž. K. Lynikiui, MKM Draugijos pirmininkei H. Stačkuvienei, Klubo pirmininkui dr. Jonui Kuncai, Parapijos choro dirigentui P. Morkūniui, Tėviškės aidų redaktorui K. Mieldažui, Federacijos valdybai už garbės sargybą, J. Keblui už Lietuvos žemę užberant ant kapo, MKM Draugijos pirmininkei H. Stačkuvienei su padėjėjoms ir mano draugėms paruošiant šermenis. Solistui Jurgis Rubui, pagiedojęs solo. Parapijos chorui už taip gražiai giedant ir vargoninkei B. Prašmutaitei.

Negaliu pamiršti Adelaidės ir mielų draugų kur tiek daug parodė širdies man ir dukroms, Pr. Pusdešriams, K.E. Varnams, Linui Varnui, Kubliams, Gasiūnams, už tikrai stiprinančius paguodos žodžius man ir mano dukroms. Taip pat broliams Laukaičiams iš Sydney atvykusiems. Mielai mano draugei Mildai Karpavičienei kuri taip labai rūpinosi manimi.

Ir visiems draugams ir pažįstamiems labai ačiū, už užuojautas raštu per spaudą, asmeniškai. Jeigu ką nors pamiršau, atleiskite...

Visiems dar kartą širdingas ačiū!

Giliame skausme,
nuliūdusi Nina Žemaitienė, su Gaile, Vida ir žentu, Edvardu.

A.A. Stefanijai Špokevičienei

mirus, jos sūnų ps. Vyta, dukterį Iną bei jų šeimas ir kitus gimines giliai užjaučia.

LSS Australijos Rajonas

Visuotinė žmogaus teisių deklaracija

Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos keturiasdešimtmečio proga tarptautinė žmogaus teisių gynybos organizacija „Amnesty International“ paskelbė pareiškimą, kuris su beveik trimis milijonais parašų buvo įteiktas Jungtinių Tautų organizacijai. Štai šio pareiškimo tekstas:

Visi žmonės gimsta laisvi ir lygūs savo orumu ir teisėmis. Tai Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos, kurią prieš 40 metų paskelbė Jungtinių Tautų organizacijai priklausančių kraštų vyriausybės, istorinė prielaida. Mes, žemiau pasirašiusieji, pritariame šiai reikšmingai deklaracijai ir reikalaujame, kad viso pasaulio kraštų vyriausybės tvirtai jos laikytųsi. Daugelyje kraštų negailestingai slopinama pati teisė ginti žmogaus orumą.

Tūkstančiai žmonių buvo įkalinti ir kankinami vien už reikalavimą laikytis tų teisių. Daugelis jų dingo arba buvo nužudyti. Šiems piktnaudžiavimams reikia užkirsti kelią. Mes raginame visas vyriausybes raikituoti tarptautinius susitarimus dėl žmogaus teisių, įstatymiškai juos įteisinti ir imtis neatidėliotinių veiksmų žmogaus teisėms apsaugoti visame pasaulyje. Buvusių tremtinių vardu ir vardu visų tų, kurie jėga yra priversti tylėti, mes kreipiamės į visas vyriausybes ir į Jungtinių Tautų organizaciją, ragindami apginti visus, kurie kovoja už žmogaus teises.

Pažymėtina, kad šį Tarptautinės Amnestijos organizacijos pareiškimą Jungtinėms Tautoms pasirašė ir Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio seimo antrosios sesijos dalyviai, susirinkę Vilniuje gruodžio 4 d. Seimas

paragino ir kitus pareiškimą pasirašyti. Dokumentas su Lietuvoje surinktais parašais bus vėliau pasiųstas Tarptautinei amnestijos organizacijai ir Jungtinių Tautų organizacijai.

LRTV

Albanijoje šiuo metu yra apie trisdešimt tūkstančių politinių belaisvių, iš kurių penkiolika tūkstančių yra kalinami koncentracijos stovyklose, o kiti penkiolika tūkstančių su savo šeimomis yra internuoti specialiuose lageriuose. Šie dramatiški statistiniai duomenys buvo pranešti Romoje praėjusį savaitgalį įvykusiame studijų seminare apie žmogaus teisių dabartinę padėtį Albanijoje. Seminarą surengė Italijoje veikiantis komitetas už žmogaus teisių gynimą Albanijoje. Įvairiuose pranešimuose buvo detalai išskelti pačiu grubiausiu būdu Albanijoje vykdomi žmogaus teisių bei laisvių pažeidimai. Seminaro dalyviai pasiuntė laišką Italijos ministrui pirmininkui De Mita, prašydami, kad paremtų albanų tautos laisvės bylą ir paragintų Albanijos valdžią nedelsiant išlaisvinti visus politinius kalinius. Seminaro dalyviai taip pat pareikavo, kad Albanijoje visiem piliečiam būtų pilnai užtikrinta įsitikinimų ir religinio tikėjimo laisvė. Lapkričio 28-ąją, buvo atžymima Albanijos nepriklausomybės šventė. Kaip praneša Vatikano radijo biuletenis, ta proga Romoje gyvenantys albanai gausiai dalyvavo pamaldose už tėvynę, kurios buvo surengtos šv. Atanazo bažnyčioje, Romos miesto centre.

LRTV

Numirė kun. Aleksandras Masys

Romą pasiekė žinia, kad sausio dvidešimtąją, Joniškėlyje, Panevėžio vyskupijoje mirė vietos altarietas kunigas Aleksandras Masys. Buvo gimęs prieš 78-nierius metus, kunigu buvo įšventintas '40-ais metais, Joniškėlio parapijoje dirbo nuo '80-ųjų metų. Kunigas Aleksandras Masys bus laidojamas Joniškėlyje. Mūsų turimomis žiniomis, kunigas Aleksandras Masys yra jau trečias šiais metais Lietuvoje miręs kunigas. Kunigas Masys praėjusiais metais drauge su kitais 94-riais Panevėžio vyskupijos kunigais buvo pasirašęs pareiškimą TSRS kompartijos generaliniam sekretoriui Gorbačioviui, kuriame buvo atkreiptas dėmesys į dar Lietuvoje tebevykdomą katalikų Bažnyčios ir jos tikinčiųjų diskriminavimą. Pareiškimo autoriai prašė sovietinę valdžią rengiant naujus religinius nuostatus, užtikrinti tikrą sąžinės laisvę, respektuojant tikinčiuosius, aptariant naujus nuostatus atsiklausti Lietuvos vyskupijų atstovų nuomonės, suteikti teisę Bažnyčiai naudotis spauda, radijo, televizija, leisti veikti katalikiškom organizacijom, leisti vaikus ir jaunimą mokytis religijos, kaip kitose socialistinėse šalyse, katalikam netrukdyti švęsti privalomas religines šventes, pripažinti parapijų religinėm bendruomenėm juridinio

Pasaulinio garso Baltistikos mokslininkė profesorė Marija Gimbutienė praėjusiais metais buvo išskirtinai pagerbta dviejų Jungtinių Amerikos universitetų: San Francisko Visuotinių mokslų Institutas Dr. Marijai Gimbutienei suteikė garbės daktaro laipsnį, o Vashingtono Žmogaus Mokslų Institutas išleido knygą Marijai Gimbutienei pagerbti: „Proto-Indo-Europiečiai: Kalbos klausimų archeologija.“ 400 puslapių knygą apima 17-kos mokslininkų straipsnius, knygoje skelbiama Marijos Gimbutienės biografija ir pateikiamas jos mokslinių darbų lietuviškomis ir kitomis temomis sąrašas. Spaudai šiuo metu yra ruošiamos kitos dvi panašaus pobūdžio - Marijos Gimbutienės garbei skirtos knygos. Jose bus paliečiamos tos mokslo sritys, kuriuose per pastaruosius dvidešimt metų darbuojasi prof. Gimbutienė, būtent: baltistikos, senosios Europos ir priešistorinės religijos mokslai. Jungtinėse Amerikos Valstybėse spaudai dabar yra ruošiamos iš viso penkios Marijos Gimbutienės knygos anglų kalba: „Deivės kalba“, „Senosios Europos civilizacija prieš patriarchatą“, „Europos dvasingumas“ ir penktoji, kurią autorė jau baigia rašyti - „Baltų ir slavų kitologija“.

TZ

asmens teises. Panevėžio vyskupijos kunigai pareiškime Gorbačioviui buvo pažymėję, kad norint įgyvendinti netikinčiųjų ir tikinčiųjų lygybę, ateizmas turi būti atskirtas nuo valstybės, kaip nuo Valstybės yra atskirta Bažnyčia.

LRTV

Kratos „Sąjūdžio žinių“ leidykloje

Užsienio spaudos agentūros praneša apie sausio devintąją Lietuvos Persitvarkymo „Sąjūdžio žinių“ leidykloje valdžios pareigūnų padarytą kratą. Kratos buvę ir kitose vietose, kur dauginami įvairūs Sąjūdžio leidiniai, jų tarpe informacinis biuletenis „Atgimimas“, spausdinamas apie šimto tūkstančių egzempliorių tiražu. Valdžios organai jau nuo gruodžio mėnesio cenzūroja Sąjūdžio leidinius, tariamai todėl, kad juose nebūtų spausdinama karinio ar strateginio pobūdžio informacija. Faktiškai, pastebi užsienio spaudos agentūros, cenzūros priemonėmis, nepaisant persitvarkymo ir viešumo, yra siekiama sutrukdyti laisvo žodžio platinimą. Sąjūdžio leidyklose pravesių kratų metu vyko tradicinis ritualas: buvo tikrinama, kaip laikomasi aparatūros naudojimo taisyklių, ar nėra dauginami pašaliniai leidiniai, prie dauginimo aparatų dirbantieji asmenys buvo apklausinėjami. Kratos vyko plačiu mastu. Joms vadovavo saugumietis Česnavičius. Spaudos agentūros atkreipia dėmesį, kad gruodžio mėnesį buvęs paskelbtas Ministrų tarybos dokumentas su nurodymais sugriežtinti dauginimo įrenginių naudojimo tvarką. Valdžios patvarkymu esanti taip pat uždaryta Sąjūdžio einamoji sąskaita banke, tariamai tuo pretekstu, kad Sąjūdis dar nėra parengęs savo statuto ir dėl to neturįs juridinio asmens teisių. Spaudos agentūros reiškia nuomonę, kad valdžia įvairiomis priemonėmis siekia kuo labiau apriboti Sąjūdžio veiklą.

LRTV

Afganai laisvės kovotojai jau kelias dienas yra iš visu pusų apsupę sostinę Kabulą, kurio gyventojų aprūpinimas dabar yra vykdomas lėktuvais. Sostinę apsupusių laisvės kovotojų dalinių vadas Abud Haq išreiškė nuomonę, kad Kabulo režimas nepajėgs ilgai priešintis rezistentų puolimam ir iš viso nebeilgai išsilaikys valdžioje. Sovietam galutinai pasitraukus iš Afganistano iki vasario 15-os dienos, pareiškė rezistentų atstovas, Kabulo režimas galės išsilaikyti valdžioje ne ilgiau kaip dvi savaites. Režimo kariuomenė jau yra pakrikusi, suirutė jaučiama taip pat Afganistano komunistų partijoje. Kariai ir atsakingi partijos pareigūnai nenori guldyti galvų ginant griūvantį režimą, kuri afganų tautai Maskva primetė. Pagal spaudos agentūrų informacijas, jau apie 10 tūkstančių afganų komunistų partijos pareigūnų su šeimomis pabėgo į kaimyninius kraštus - Sovietų Sąjungą, Indiją ir Pakistaną. Sostinėje tik saugumiečiai liko savo vietose, gindami režimą, kuriam lemta žūti. Diplomatinuose sluoksniuose tvirtinama, kad laisvės kovotojai dabar jau kontroliuoja beveik visą Afganistano teritoriją. /

AGI/API

SYDNEJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWNE. (TEL: 708 1414)

Klubo valandos:

Pirmd., trečiad., ketvird., 5 - 10 val.

ANTRADIENIAIS KLUBAS UŽDARYTAS

Pentadieniais 5 - 11.30 val.

Šeštadieniais 2 - 12.30 val.

Sekmadieniais 12.30 - 10 val.

VALGYKLA VEIKIA:

Trečiad., ketvirtad., penktad., ir šeštad nuo 6. val.

Sekmadieniais nuo 1. val.

Skanus ir pigus valgis KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ NUO 5.30 iki 8.00 val.

ŠVEDIŠKAS STALAS. SMORGASBORD.

Kaina \$4. Kviečiame visus.

Šeimos šventės, gimtadieniai ar kas panašaus. Kodėl ne Lietuvių Namuose?

Kodėl nepasiteirauti?

Skambinkite 708 1414.

TIKROS KATALIKŲ LAIDOTUVES

Mes tikime, kad mūsų uždavinys yra ne tik laidotvės sutvarkyti profesionaliai ir ramiai, bet taip pat suprasti ir pagerbti suinteresuotų žmonių jausmus ir užtikrinti, kad laidotuvių sutvarkymas yra prasmingas ir tinkamas.

TOBIN BROTHERS FUNERAL DIRECTORS

Doncaster: 816 Doncaster Road	848 3666
East Burwood: 294 Burwood Highway	232 9999
Frankston: 232 Cranbourne Road	789 6766
Glenroy: 111 Wheatsheaf Road	306 2044
Malvern: 1382 High Street	509 4811
Noble Park: 505 Princes Highway	546 7644
North Melbourne: 189 Boundary Road	329 6144
Ringwood: 331 Maroondah Highway	870 8011